

Solidaritet Stabilitet Vækst

Grønland – Menneskenes hjerte

Indledning

Vi lever i et smukt og unikt land. Naturen, kulturen, maden, sproget, de mennesker vi har i vores liv har alt sammen en plads i vores hjerter. Koalitionen vil arbejde i respekt for samfundet og de mennesker der bor her. Koalitionens udgangspunkt er, at den vigtigste ressource er mennesket.

Målet for samarbejdet er et stærkere samfund og et håbefuldt samfund, med en større grad af lighed. Vi skal forme fremtidens velfærdssamfund, uden at ofre miljøet eller værdien om menneskets værd. Koalitionen vil arbejde holistisk og forstår, at alle områder påvirker hinanden indbyrdes. Der skal derfor være sammenhæng i de politiske beslutninger.

Koalitionen anerkender de store opgaver, der ligger foran os. Vi vil i arbejdet fokusere på befolkningens levevilkår og adgang til sundhed, uddannelse og en sund økonomi. Befolkningens styrke og robusthed er grundlaget for samfundets evne til at stå på egne ben.

Opgaven foran os er som nævnt stor og kan derfor ikke løses indenfor en enkelt valgperiode. Det er centralt for koalitionen at begynde arbejdet med at forbedre befolkningens levevilkår. Koalitionen vil arbejde med disse centrale temaer:

- Alle tiltag skal være bæredygtige.
- Der skal udvikling indenfor erhvervslivet, innovation, turisme, jobskabelse. Dette skal ske på bæredygtig grundlag.
- Der vil blive lagt stærkt fokus på folkeskolen, uddannelsessektoren, kultur og forskning.
- Vi skal prioritere social og sundhedsmæssig forebyggelse med fokus på tidlig indsats. Der skal findes nye måder at arbejde på indenfor områderne.
- Der udarbejdes en klar og tidssvarende langsigtet boligpolitik
- Der skal gennemføres en sammenhængende reform på økonomi- og skatteområdet og igangsættes en reform af den centrale administration.

Koalitionen ønsker en åben ledelsesstil. Der skal ske en ændring af debatkulturen, så negativitet og splittelse viger. Vi skal fokusere på, hvad der samler os fremfor, hvad der skiller os ad. Naalakkersuisut vil være forbilleder i dette arbejde, ved at:

- Indgå brede forlig på samfundskritiske områder. Forligene skal have mennesket i centrum og række så bredt som muligt, på tværs af partier og valgperioder.
- Tilgå arbejdet på en saglig måde, baseret på viden og åbenhed. Der skal fokuseres på løsninger frem for forhindringer.
- Arbejdet skal ske i en respektfuld tone, hvor der lyttes, inddrages og alle forventes at bidrage til arbejdet.
- Bekæmpe diskrimination på grundlag af køn, religion, identitet, sprog eller andre egenskaber. Forskellighed er vores styrke.
- Bekæmpe de systemer som har gjort os passive og til hinandens indbyrdes modstandere, som spænder ben for borgernes udvikling – ved at fremme evnen til at forsørge sig selv og lysten til at udvikle samfundet.

På vores vej mod selvstændighed vil vi skabe et samfund, hvor der sker udvikling, økonomisk og menneskeligt og hvor fællesskabet baseres på selvrespekt, ansvarlighed og en forventning om handling.

Vision

Vores vision er et samfund, hvor alle samfundets borgere lever i gensidig respekt og hvor vi prøver at forstå hinandens holdninger og udgangspunkt. Vi har et stærkt håb og en stærk vilje, til at skabe et samfund, hvor vi gensidigt styrker hinanden både individuelt og som samfund.

Vores vision om landets ledelse er et samarbejde præget af åbenhed og virkelyst.

Det er et mål at vi i befolkningen har tillid til hinanden. Der er brug for et samfund, hvor alle, ud fra egne forudsætninger, skal gives mulighed for at deltage.

Menneskesynet

Vi har brug for alle i samfundet og vi må alle påtage os et ansvar for vores liv og handlinger. Alle mennesker ønsker muligheden for at forsørge sig selv og sine, for at skabe noget nyt selv, og de skal have friheden til forfølge deres interesser. Vi har alle ret og pligt til, som samfundsborgere, at bidrage til udviklingen, demokratiet og til at deltage.

Den grundlæggende aftale

Koalitionen har et fælles mål om, at det skal være nemmere at leve i Grønland, at fællesskabsfølelsen skal øges og økonomien skal styrkes. Udgangspunktet for politiske beslutninger er menneskelig, samfundsmæssig og miljømæssig bæredygtighed.

Koalitionen skal sikre, at samfundets ressourcer kommer alle borgere til gode.

Samfundet og dets institutioner skal udvikles på grundlag af demokratiske værdier, i respekt for de gældende rettigheder og konventioner.

Koalitionen vil tage udgangspunkt i vores levevis og kultur.

Koalitionen lægger vægt på, at store erhvervs-mæssige projekter, som vil påvirke levevilkårene, vurderes grundigt og under iagttagelse af god regeringsførelse. Koalitionen er enig om, at processen omkring finanslovsforslag skal revurderes og at administrationen skal være mere effektiv. Det er nødvendigt at reformere skattesystemet, og en sammenhængende reform skal bane vejen for at, det bedre skal kunne betale sig at arbejde.

Vores fælles ressourcer skal udnyttes til gode for alle borgere. Det skal være tydeligere, hvordan vi udnytter vores fælles ressourcer og vores selskaber.

Koalitionen vil have speciel fokus på forholdene for ansatte i den sociale sektor og på borgere med særlige behov. Vi skal sikre at de nødvendige reformer, som kommer til at foregå over flere valgperioder, bliver opstartet. Koalitionen skal:

- Finansiere gennemførelsen af en skattereform
- Minimere hjemløsheden
- Gennemføre større fleksibilitet i sundhedssektoren
- Etablere en fattigdomsgrænse
- Få vedtaget en ny fiskerilov
- Lave en større indsats for at forbedre vilkårene under barsel

Stabilitet og åbenhed

Koalitionen er enig om at der skal etableres en troværdig politisk ledelse af landet. Befolkningen skal kunne identificere sig med den politiske ledelse. Ambitionerne skal modsvares af ansvarlighed og demokratiet skal være i centrum. For koalitionen er god regeringsledelse ensbetydende med åbenhed og forståelighed. Åbenhed er nøglen til befolkningens tryghed og tiltro. Koalitionen er enig om at arbejdet og møderne i Inatsisartut skal tilrettelægges med højere grad af transparens. Det politiske arbejde skal fokusere på mulighederne for kompromisser. Koalitionen er enig om, at fokus skal flyttes væk fra lokale interesser og at der skal et stærkere fokus på samarbejde på tværs af partierne og initiativer skal kunne strække sig over flere valgperioder. Der skal i valgperioden tages initiativer til forbedring af befolkningens levevilkår, som flest mulige partier kan stå bag.

Lighed og velfærd

Forældre og samfundet som helhed har ansvaret for at børn og unge kan vokse op i tryghed. Vi skal forene alle kræfter på at bekæmpe ulighed og dårligdom. Vi skal have et holistisk menneskesyn. Det betyder at, vi skal etablere en sammenhæng på det sociale område, i sundhedsvæsenet, på arbejdsmarkedet og på uddannelsesområdet.

Vi har i flere år vidst, at bedre og mere lige levevilkår kan opnås gennem en sammenhængende skattereform. En skattereform skal bidrage til bedre levevilkår. Koalitionen er enig om, at der i de kommende år, skal afsættes midler til en reform, som har til formål at skabe større lighed og bedre levevilkår. Her skal der rettes speciel fokus på arbejdere, familier med mellemindkomster, pensionister, førtidspensionister og vilkårene for enlige forældre.

Handicappede

Handicappede og personer med særlige udfordringer, har som alle andre ret til uddannelse, arbejde og bolig. Koalitionen er enig om, at handicaplovgivningen skal kigges efter i sømmene, for at afdække den nuværende lovgivnings forhindringer og andre svagheder. Koalitionen er enig om, at de økonomiske

rammer for handicaptalsmandens virke skal være tidssvarende. Anbefalingerne i handicaptalsmandens rapport, skal følges op politisk i samarbejde med kommunerne.

Ældre

De ældre skal opleve tryghed i alderdommen. Koalitionen er enig om, at reformere pensionsområdet. At have en ægtefælle skal ikke være en forhindring for at kunne opretholde livet i alderdommen, og den gensidige forsørgerforpligtelse skal ikke længere være grundlaget for fastsættelse af aldersrenten. Koalitionen er blevet enige om, at førtidspensionisternes vilkår skal inkluderes ved genopretningen af alderspensionisternes levevilkår.

Koalitionen vil over den kommende skattereform rette op på alderspensionisternes levevilkår. Sideløbende vil være etablere dialog med Kattuffik Utoqqaat Nipaat og Ældretalsmanden, for at diskutere, hvilke politiske tiltag der er behov for, for derved også at etablere en tydeligere ældrepolitik.

Sundhedsvæsenet

Sundhedsvæsenet er helt centralt, hvis befolkningen skal kunne føre en tryk tilværelse. Der er allerede etableret en kommission, der har til opgave at se på det offentlige finansiering af sundhedsvæsenet og hvordan sundvæsenets service kan forbedres. Det er nødvendigt at inkludere interessenterne, hvis vi skal opnå forbedringer i serviceringen af befolkningen. Kommissionen skal komme med anbefalinger til, hvordan bevillingerne til sundhedsvæsenet kan bruges bedre og, hvordan beskæftigelse i sundhedsvæsenet kan gøres mere tillokkende. Koalitionen er enig om, at koordinere det kommende arbejde, når Kommissionen i løbet af 2021 har fremlagt sine anbefalinger.

Koalitionen er enig om, at bevilge midler til forbedringer i sundhedsvæsenet, de kommende år. Koalitionen er enig om, at der i den nye valgperiode, skal rettes særlig fokus på forbedringer af vilkårene for psykisk syge og kræftpatienter. Koalitionen mener at det er væsentligt, at se på vilkårene for patienter som sendes til behandling i udlandet og den mad de får serveret.

Koalitionen er enig om, at der skal samarbejdes med vores partnere i Rigsfællesskabet og andre tætte samarbejdspartnere, for at drøfte nødvendige politiske tiltag for at forbedre sundhedsvæsenets servicering.

Det skal være tillukkende at få børn i Grønland, og koalitionen er enig om, at søge at opnå at man kan føde, uden at forlade sit lokalsamfund, fremfor den centralisering der pågår.

Omsorg – det hele menneske – sammenhæng i omsorgen

Koalitionen mener, at der hele tiden skal arbejdes for at forbedre servicering af de enkelte borgere. Det betyder, at tiltag skal koordineres på højeste niveau, på tværs af ressortområderne.

Kommunerne har et stort ansvar for betjeningen af borgere der har behov for hjælp. Koalitionen er enig om, at der skal etableres et tættere samarbejde med kommunerne på socialområdet. Det er afgørende at respektere de enkelte menneskers rettigheder, og det er nødvendigt at der udarbejdes klarere retningslinjer i forbindelse med socialvæsenets betjening af borgerne.

Koalitionen er enig om, at ledelsen af området skal fornyes og at der er muligheder for at bruge bevillingerne mere effektivt. Med hensyn til behovet for socialrådgivere, skal der i samarbejde med kommunerne arbejdes for at finde en ordening for at mindske manglen på socialrådgivere.

Fokusområderne på socialområdet er: Arbejde for de svageste i samfundet, f.eks. de ældre, de handicappede, de psykisk syge. Koalitionen er enig om, at der skal etableres et samarbejde på tværs af de departementer, som har interesser i området.

Koalitionen er enig om, at igangsætte et arbejde for at tiltrække flere medarbejdere på socialområdet. Der skal i dette arbejde være fokus på pædagoger, socialrådgivere og socialhjælpere.

Børn, unge og familier

Koalitionen er enig om, at der er behov for en massiv indsats med hensyn til børn og unge. Koalitionen mener, at der i forbindelse med arbejdet med børn, er behov for at inddrage forældrene. Familien er kernen i samfundslivet, og koalitionen vil arbejde for at en tidlig indsats skal omfatte hele familier.

Børn i Grønland skal uanset, hvilke forhold de lever under, have mulighed for udvikling og skolegang. Det kræver et særligt fokus og koalitionen har identificeret et behov for et særskilt departement på området. Departementet skal koordinere viden vedrørende børn, unge og familier og der skal samarbejdes med Børnetalsmanden, med henblik på at børnenes rettigheder opfyldes.

Der er alt for mange unge, som vi ikke ved hvad de ønsker med tilværelsen. Vi skal støtte disse unge til enten at komme i beskæftigelse eller påbegynde en uddannelse. Dette kræver tæt samarbejde med kommunerne. Koalitionen vil koordinere det forbyggende arbejde og den tidlige indsats. Med henblik på fornyelser i det forebyggende arbejde skal der fra centralt hold gives nye rammer for arbejdet med børn og unge og implementeringen skal ske i samarbejde med kommunerne. For at det forebyggende arbejde skal kunne lykkes, er det nødvendigt at samarbejde med borgerne og derfor er koalitionen enige om, at der skal skabes nye rammer for den forebyggende indsats.

Økonomien

Økonomien sætter rammerne for landets udvikling. Den økonomiske forvaltning skal ske ud fra helhedsbetragtninger og under iagttagelse af al tings sammenhæng. Koalitionen er enig om, at måden at udarbejde finanslovene på skal revurderes. Landskassen administreres politisk, og Naalakkersuisut har til hensigt at forny arbejdsgangene. En revurdering af gamle vaner, skal have til hensigt at pengene der bruges går mere direkte til borgerne.

For at opnå bedre økonomisk prioritering, vil vi gradvis gå bort fra, hvilken politisk observans der er ved magten. Den økonomiske forvaltning skal ske ud fra, hvilke mål der skal sikres midler. På den måde kan et stadigt større udgiftspres imødegås. Koalitionen er enig om, at for at sikre fremgang og for at skabe en større udvikling af erhvervene, at finanslovene skal kunne tåle underskud, under forudsætning af at investeringerne kan sikre fremtidig vækst.

Koalitionen vil hurtigst muligt danne overblik over lufthavns pakken og de nytilkomne oplysninger og redegøre overfor borgerne. Inatsisartut må forventes at skulle inddrages. Der skal samarbejdes med det nye Inatsisartut vedrørende sagen og eventuelle fremtidige udgifter.

Covid-19 har påvirket vores økonomi, og der skal derfor udarbejdes en plan for gradvis åbning af landet. Koalitionen er enig om, at der i planlægningen skal tages højde for at der kan gå flere år.

Det skal vurderes om administrationen er hensigtsmæssigt indrettet og der skal tages initiativ til, at administrationen forenkles hvor den kan.

Koalitionen vil arbejde for at, inddrivningsvirksomheden som er blevet centraliseret, tilbageføres til kommunerne – samtidig skal personer med gæld rådgives bedre.

Boliger til befolkningen

Boligen er forudsætningen for et liv i tryghed.

Der er alt for mange hjemløse i Grønland, hvorfor koalitionen vil samarbejde med kommunerne for at mindske hjemløsheden. Der skal forebygges gennem støtte og vejledning inden borgere mister deres bolig. Vi vil arbejde hårdt for at der i Grønland ikke findes hjemløse i 2035 og gerne før.

Indsatsen på boligområdet skal tage højde for, at mange borgere er lejere og dette forventes at fortsætte. Målet skal derfor være at der bygges almennyttige boliger der dækker vores behov og ventelisterne må reduceres.

Der skal fortløbende arbejdes på at skabe gode rammer for at borgere der kan, vil boligforsyne sig selv.

Koalitionen vil påbegynde arbejdet for at overføre anlægsområdet og investeringer hertil til kommunerne på længere sigt.

Uddannelse med fokus på landets behov

Folkeskolen er med til at danne børnene, og danner grundlaget for videre uddannelse. Folkeskolens betydning kan ikke underdrives og der skal derfor samarbejdes tæt med kommunerne for at sikre folkeskolens kvalitet. Koalitionen ønsker at inddrage den nyeste viden om behovene på folkeskoleområdet.

Der er behov for større koordinering blandt de instanser der beskæftiger sig med børn og unge og tidlig indsats. Koalitionen vil sætte sig som mål, at sikre større koordination og nedbryde uhensigtsmæssige siloer eller barrierer for et smidigt samarbejde.

Koalitionen skal arbejde for at borgere der har taget en uddannelse finder det attraktivt at bo og arbejde i Grønland.

Uddannelserne skal have fokus på de behov der efterspørges på arbejdsmarkedet, så fiskerisektoren og andre store erhverv kan få tilført den nødvendige arbejdskraft. Dette indebærer også en analyse af behovene indenfor de håndværksmæssige uddannelser. Koalitionen ønsker at inddrage Inatsisartut i dette arbejde.

Et arbejdsmarked der tager hensyn til familien

Arbejdsstyrken og arbejderne er centrale for realiseringen af Grønlands udvikling. Koalitionen er enig om, at socialarbejdere skal have forbedret deres vilkår. De som arbejder med vore børn og ældre er værdifulde, både for samfundet, politikerne og for arbejderne. Grønland har på alle måder brug for de "varme hænder".

Der er behov for at rette op på skævhederne på barselsområdet, når det gælder rettighederne til barsel ved barnets fødsel. Koalitionen er på den baggrund enig om, at arbejde for generelle forbedringer af barselsordningerne.

Fiskeri og fangst

Koalitionen er stolte af fiskeriet i Grønland. Vi er en fiskerination og der er store udviklingsmuligheder.

Koalitionen mener grundlæggende, at landets ressourcer tilhører befolkningen. Koalitionen anerkender behovet for forandringer i fiskeriet. Disse forandringer skal ske i samarbejde med interessenterne.

Koalitionen mener grundlæggende ikke at Royal Greenland A/S skal privatiseres.

Et bæredygtigt fiskeri skal sikre fiskeriets fremtid, så også kommende generationer har adgang til denne værdifulde ressource. Rammerne om fiskeriet skal optimere mulighed for salg, produktudvikling og bearbejdning. De ulige indkomster hos fiskerne kræver specifik fokus, og man kan ikke komme udenom at lokale forekomster kan fiskes i samarbejde med fiskeriselskaberne. Koalitionen er enig om, at undersøgelserne af fiskebestandene i fjordene og i vore farvande skal intensiveres, for at kunne realisere dette mål.

Den reviderede fiskerilov har været under udarbejdelse i en årrække, og Fiskerikommissionen har til opgave at komme med anbefalinger. Koalitionen ønsker et bredt samarbejde med fiskeriets parter, når der skal lovgives.

Det er nødvendigt med langsigtede mål vedrørende fiskeriet, koalitionen er enig om, at de kvoter som i dag fiskes af fiskere fra EU, i fremtiden bør fiskes af grønlandske fiskere.

Fiskeri og fangst er kulturbærende erhverv. På den baggrund skal det i forbindelse med fiskerireformen og fastsættelsen af kvoter, sikres at vores kulturarv bevares, i de områder hvor der drives fangst. Koalitionen er enig om, at fangstmetoder der er forankret i kulturarven skal have speciel fokus. For at øge selvforsyningen, skal der fjernes barriere for at offentlige institutioner gør mere brug af fangernes produkter. For at øge salget af sælskind, er koalitionen enig om, at der skal ses nærmere på regelsættet omkring salg af sælskind.

Kontrollen omkring vores brug af levende ressourcer skal forbedres. Koalitionen er enige om, at undersøgelser af vore levende ressourcer skal øges ved hjælp af biologers og fangeres viden og erfaringer.

Koalitionen vil i samarbejde med eksisterende uddannelsesinstitutioner undersøge mulighederne for at udvikle eller forbedre uddannelser der omhandler fiskerierhvervet.

Der skal opstartes et arbejde for at etablere et videnscenter om fiskeri.

Erhvervene – selvforsyning

Koalitionen er enig om, at udvikle erhvervslivet i Grønland.

Arbejdet med rådgivning af iværksættere skal smidiggøres. Herboende iværksættere skal i højere grad støttes af myndighederne.

Koalitionen er enig om, føre en politik hvor grønlandske firmaer i udgangspunktet foretrækkes ved licitation af opgaver. Dette gælder også ved offentlige udbud. Tiltaget handler både om at styrke den lokale økonomi og sikre vidensopbygning her i landet.

Erhvervslivet er Grønlands økonomiske fundament, og covid-19 pandemien har vist, at vi har behov for at styrke vores erhvervsliv. Koalitionen skal arbejde for et mere varieret erhvervsliv.

Koalitionen er enig om, at byggerierne af lufthavne skal følges op med en udvikling af turisterhvervet. Udviklingen af turisterhvervet skal ske i samarbejde med de lokale turistoperatører og med de landsdækkende turistorganisationer.

Koalitionen vil etablere en tænketank, der skal rådgive vedrørende nødvendige politiske tiltag, til udvikling af erhvervslivet.

Mulighederne for at rejse præger vores bosætningsmønster. Koalitionen er bevidst om, at der er udfordringer i det langstrakte land. Det vil blive nødvendigt for koalitionen, at forholde sig til behovet for investeringer i trafiksystemet, de kommende år.

Koalitionen er enig om, at igangsætte arbejdet om at hjemtage fødevareområdet, i denne valgperiode.

Der vil være fokus på at øge vores selvforsyningsgrad, ved fokus på fiskeri, fangst, landbrug, dyrehold og grøntsagsproduktion.

Koalitionen er enig om, at der for at øge selvforsyningsgraden skal iværksættes undersøgelse af mulighederne for støtte til transport af grønlandsk producerede produkter.

Mineraludvinding uden uran

Koalitionen ser mineraludvinding som en mulighed for at udvikle økonomien.

Koalitionen er enig om at der ikke skal udvindes uran i Grønland. Mineralprojektet ved Kuannersuit skal stoppes. Der skal i denne valgperiode arbejdes for at der lovgives om forbud af mineraludvinding som indeholder radioaktivt materiale.

Koalitionen har til formål at ændre råstofloven i forhold til at skabe tydeligere borgerinddragelse forud for projekters tilbliven.

Der skal intensivt arbejdes for at hjemmehørende får mulighed for at opstarte mineraludvinding.

Landet og miljøet

Koalitionen mener at vi som borgere i denne verden, også har et medansvar som verdensborgere. Klimaforandringerne har alvorlige konsekvenser i Arktis, og koalitionen er enig om, at der er en politisk pligt til at adressere både fordele og ulemper ved denne udvikling. Vi er overbevist om, at det er nødvendigt og klogt ved enhver lovgivning, at tage hensyn til miljøet. Hensynet til miljøet skal iagttages ved enhver udnyttelse og handel med vore ressourcer.

Koalitionen har til hensigt at forøge den grønne energiproduktion, og vil bl.a. etablere et vandkraftværk ved Qasigiannguut og udvide vandkraftværket ved Nuuk. Koalitionen ønsker også at brugen af vedvarende energi bliver øget i hele landet. Vi skal planlægge, hvordan vi vil implementere De Forenede Nationers 17 verdensmål i Grønland.

Kulturen

Vores kulturelle identitet og vore værdier som samfund skal være synlige og der skal gives plads til fornyelse og udvikling. Den tiltrængte mentalitetsændring kan ikke kun foregå ved lovgivning, og koalitionen vil ud fra den erkendelse, arbejde for en større udbredelse af vores kultur.

Koalitionen er enig om, at arbejde for at der indgås flerårige aftaler, med henblik på at kulturarbejdere får bedre muligheder for udvikling. Samtidigt vil vi etablere en kulturfond.

Vi vil i samarbejde med Grønlands Nationalteater, Kunstsolen, Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik, filmskabere, forfattere, komponister, digtere, kulturarbejdere og andre kunstnere, tilrettelægge at der i folkeskolen undervises i vores kultur.

Idræt er sundt, og vi vil politisk støtte Grønlands Idræt Forbunds ambition om at vi skal bevæge os mere. Koalitionen er enig om, at de som arbejder for et sundere liv skal involveres i det politiske arbejde. Museumsvesenet og Grønlands Arkiv er helt centrale for at vi kan udbrede kendskabet til vores kultur, og koalitionen vil sørge for at der samarbejdes om fremstilling af vores egne versioner af historien, til brug for undervisningen.

Selvstyret

Selvstyreloven er den grundlæggende lov for vores samfund. Selvstyreloven giver os adgang til at overtage ansvarsområder fra staten. Koalitionen er enig om, at områder som kan stabilisere vores økonomi skal prioriteres. Koalitionen er enig om, at fødevareområdet, som et middel til større selvforsyning, skal overtages som det næste. Det er vigtigt for koalitionen, at overtagelsen af sagsområdet forberedes grundigt, ligesom det gælder for andre sagsområder.

Med hensyn til de sagsområder, der endnu varetages af staten, vil koalitionen samarbejde tættere med den danske regering, med henblik på at rette op på de skævheder der er. Retsvæsenet vil i den forbindelse, være et område som kræver særlig opmærksomhed.

Koalitionen mener, at det er en pligt for alle parter, at borgerne i rigsfællesskabet nyder ens muligheder.

Samarbejdet med kommunerne

Koalitionen er ikke i tvivl om, at kommunerne selv godt ved, på hvilke områder der er behov for udvikling. Og koalitionen er enige om, at behovet for fremtidige investeringer i erhvervsudvikling skal undersøges, og at vi skal væk fra den centrale styring af investeringerne. På samme måde, er koalitionen enig om, at der skal opstartes et arbejde for at overføre anlægs- og erhvervsinvesteringer til kommunerne. Koalitionen vil udvide samarbejdet med kommunerne, for derved at forbedre koordinationen af de politiske opgaver. Koalitionen mener også, at man ad denne vej vil kunne fokusere stærkere på formålene med sammenlægningen til storkommuner. Det er vigtigt for koalitionen, at der er en ligeværdig dialog mellem departementerne og kommunerne.

Bygder og yderdistrikter

Koalitionen erkender, at der i de seneste årtier ikke har været fokuseret tilstrækkeligt på bygdernes udvikling, og at koalitionen, for at rette op på det, i samarbejde med kommunerne vil planlægge erhvervsudviklingen i bygderne. Arbejdet skal opstartes med en konference vedrørende fremtiden for bygderne. Konferencen skal bl.a. komme med anbefalinger til politiske initiativer.

Set under et, er der behov en udvikling af erhvervslivet. Der er mange muligheder i Grønland, der er behov for planlægning, hvis vi skal lykkes. Koalitionen er enig om, at der skal udarbejdes en regional plan, hvor der også skal være fokus på bygderne og yderdistrikterne.

Selskabspolitikken

De helt eller delvist offentligt ejede selskaber, bidrager positivt til vores økonomi og selskaberne er også med til at give borgerne lige muligheder. Koalitionen er enig om, at der er behov for en klar selskabspolitik, hvis vi stadig skal nyde godt af deres økonomiske bidrag. Udover økonomien skal det også være et krav, at selskaberne yder samfundet og borgerne en god service.

Udenrigspolitikken

Det er vigtigt for koalitionen, at have et godt internationalt samarbejde. Der skal samarbejdes med Inatsisartut's Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Udvalg vedrørende udenrigspolitikken. Koalitionen vil arbejde for at Grønland i højere grad optræder selvstændigt på den udenrigspolitiske scene.

Der ligger en opgave i at forberede overtagelsen af sagsområder, og der skal udfærdiges en plan for, hvilke sagsområder Grønland agter at overtage.

Vi skal udvikle vores internationale repræsentationer, bl.a. med øget samhandel for øje. Koalitionen er enig om, at arbejde for en samhandelsaftale med Storbritannien. Koalitionen er enig om, at der indenfor denne valgperiode skal laves en handelsaftale. Ud fra Grønlands geografiske placering i det Arktiske område, vil vi kræve større indflydelse på forsvarspolitikken. Vi vil understrege at Grønland skal demilitariseres, og at der ikke kan ske noget om os, uden os.

Afslutning

Aftaleparterne vil, udover nærværende aftale, udfærdige arbejdsgrundlag for de enkelte ressortområder. Det dokument vil være et bilag til nærværende aftale. Bilaget vil blive udarbejdet i de

enkelte departementer, i tiden efter at et nyt Naalakkersuisut er blevet indsat. Koalitionen er blevet enige om, yderligere at lave et aftalesæt, som rækker flere valgperioder frem.

Der er til denne aftale bilagt et dokument vedrørende fordelingen af ressortområderne.

Koalitionspartnerne underskriver herved deres koalitionsaftale.

Nuuk 16. april 2021

Mute Borup Egede

Hans Enoksen

Ilanngussaq /Bilag

NAALAKKERSUISOQARFIIT AGGUATAARNERAT

Inuit Ataqtigiit arfineq-pingasunik (8) kiisalu Partii Naleraq marlunnik (2) saniatigullu Inatsisartut Siulittaasuattut ivertitaqassapput. IA får 8 ressortområder og Naleraq får 2, dertil får Naleraq Inatsisartut formandsposten.

1. **Naalakkersuisut Siulittaasuat / Formand for Naalakkersuisut (Múte Bourup Egede, IA)**
2. **Aningaasaqarnermut Nunamullu Namminermt Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Finanser og Indenrigsanliggender (Asii Chemnitz Narup, IA)**
3. **Inuusutissarsiornermut, Niuernermut, Nunanut Allanut Silallu Pissusaata Allangoriartorneranut Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Erhverv, Handel, Udenrigs og-klima (Pele Broberg, PN)**
4. **Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Fiskeri og Fangst (Aqqaluaq B. Egede, IA)**
5. **Isumaginninnermut Sulisoqarnermullu Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Socialanliggender og Arbejdsmarked (Mimi Karlsen, IA)**
6. **Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Uddannelse, Kultur, Sport og Kirke (Peter Olsen, IA)**
7. **Peqqinnissamut Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Sundhed (Kirsten L. Fencker PN)**
8. **Nunalerinermt, Imminut Pilersornermt, Nukissiutinut Avatangiisinillu Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø (Kalistat Lund, IA)**
9. **Ineqarnermt, Attaveqatigiinnermt, Aatsitassanut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Boliger, Infrastruktur, Råstoffer og Ligestilling (Naaja H. Nathanielsen, IA)**
10. **Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqtariinnut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq / Naalakkersuisoq for Børn, Unge, Familie og Justistområdet (Eqaluk Høegh, IA)**